

TOPONÍMIA D'AIGUAVIVA. PRIMERA APROXIMACIÓ. (Aiguaviva del Bergantes)

Desideri LOMBARTE (1937-1989)

La vila d'Aiguaviva [aiguafba] —els aiguavivans ne diuen *lo lloc*, ni vila ni poble— està situada al SE de la província de Terol, té un terme de 41,86 km² i una població d'uns 650 habitants. Limita al NW amb el Mas de les Mates, al W amb Castellot i les Parres, al S amb Sorita de la província de Castelló i al N i a l'E amb La Ginebrosa.

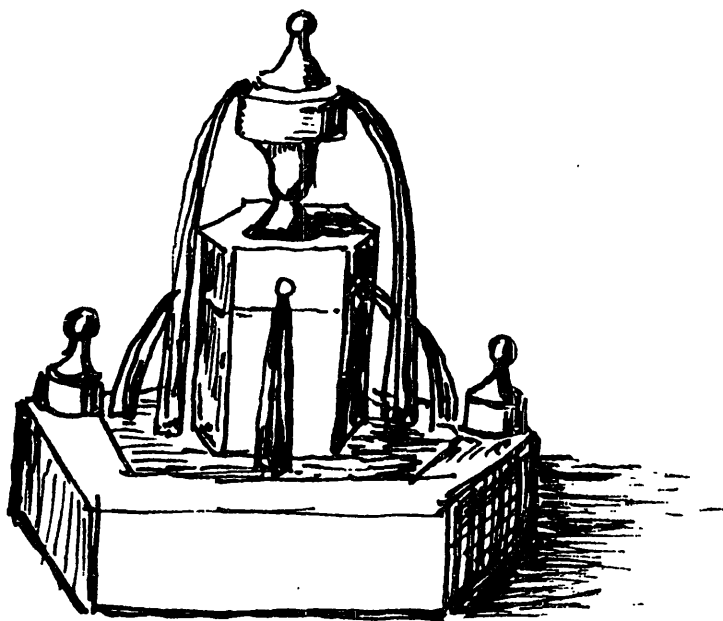
El terme del lloc pertany a la conca del riu Bergantes, afluent del Guadalop, i ha tingut històricament molta més relació amb el Mas de les Mates, Castellot i Alcanyís que amb les viles veïnes de la conca del Matarranya. Això no obstant, a Aiguaviva se la sol incloure a la Comarca del Matarranya per raó de la llengua, la qual és comuna a bona part dels llocs del Bergantes i a totes les viles del Matarranya.

El català d'Aiguaviva, però, presenta peculiaritats tan paleses que el fan, com qui diu, únic a la comarca i a qualsevol altre endret de les terres de parla catalana. Filòlegs i altres estudiosos han investigat el parlar d'Aiguaviva: Sanchís Guarnier, J. Hadwiger, Badia i Margarit, Rafel i Fontanals, i d'altres. Per altra banda, Artur Quintana, al seu magnífic treball «El parlar de La Codonyera», també fa un detallat estudi d'aquestes formes de la parla catalana a la frontera de la llengua.

Jo, aquí, de la mà del meu informador, només intento recollir i deixar constància de la toponímia aiguavivana, tal com ell me la va recitant, respectant al màxim la seua pronúncia.

Cal fer una advertència al lector: El meu informador fa vint anys que viu a Barcelona, tot i que ha fet algunes estades temporeres al lloc, i aquesta circumstància pot donar peu a alguna influència del català barceloní, la qual cosa no fa més remarcar la afinitat absoluta i la proximitat que hi ha entre el català del Principat i l'arcàic catalanesc de la conca del Bergantes. I no ho dic com si això fos un miracle, que no ho és, ho dic pensant en tots aquells paisans nostres mal

informats, que estan encara entestats en pensar que la llengua d'Aiguaviva o la de Vall-de-roures, com la de Fraga o la de Tamarit de Llitera,, no tenen cosa a veure amb el català de la Plana de Vic, poso per exemple.

Dibuix original de Desideri Lombarte
per a la presentació del seu article.

El meu informador és el senyor Cuadrau [Quadrat] Esteban Retabé, de 76 anys, llaurador, nat a Aiguaviva el 12 d'abril de 1912. Que va vindre a Barcelona l'any 1967.

Aquesta toponímia mereix una enquesta més extensa i contrastada, perquè és de llei fer-ho i perquè s'ho val. I, si les comes m'hi porten, la faré, l'enquesta.

* * *

Per facilitar-ne la comprensió, la toponímia d'Aiguaviva la dividiré en:

- Les Partides.
- Masos o Masades.
- Les Ermites.
- Els Molins d'Oli.
- L'Horta o la Vega.
- L'Aigua. Rius, Barrancs, Fonts...
- Coves i Coberts.
- Camins.
- Carreres.
- Noms de les cases del lloc.

* * *

LES PARTIDES

1. *Lo Barranc del Ferrer.*— (lo barránk del ferrér).
Hi ha vinya i algun olivar. Actualment, el conreu de la vinya ha anat de baixa i les vinyes han passat a ser cereal. Aquest Barranc naix a Les Parres de Castellot, a la Roca Tallada.
2. *La Fontanella.*— (la fontanélla).
Vinya i olivar. Hi ha una font.
3. *La Tapiada.*— (la tapiáda).
Era vinya.
4. *Lo Raier.*— (lo raiér).
Vinya i olivar. Els olivars que no es poden mecanitzar, s'han ermat.
5. *Lo Xerell.*— (lo txeréll).
És olivar.
6. *La Vall de la Carretera.*— (la ball de la carratéra).
És olivar.
7. *Lo Torriblanc.*— (lo torriblánc).
Olivar i hort. Hi ha un corral de bestiar. Cap altre casalici.
8. *Lo Morteret.*— (lo morterét).
Olivar i mont.

9. *La Costera de Les Parres.*— (la kostéra de les párres).
Olivar.
10. *La Costera (de) la Balma.*— (la kostéra (de) la bálma).
Mont —romers i pinar— i pastura.
11. *La Foratxada.*— (la foratxada).
Pinar. *Lo Mas de la Foratxada*, assolat. Cereal. Grans crestalls i potser algun de foradat, i prominents picatxos.
12. *Lo Puntal de la Rulla.*— (lo puntál de la rúlla).
És un tossal de mont.
13. *La Rasa.*— (la ráza). -
Mont pelat. Ara hi comencen a créixer els pins.
14. *La Castellota.*— (la kastellóta).
Olivar. Hi ha un vell corral i cap altra edificació.
15. *Les Cananilles.*— (les kanaanílles).
Vinya i olivar.
16. *Lo Barranc del Pont.*— (lo barránk del pónt).
Pinar. Hi havia un pont en arribar al riu.
17. *La Riera.*— (la riéra).
Olivar.
18. *Lo Pas de Mont-roig.*— (lo pas de monròtx).
Gual al Bergantes, entre Aiguaviva i La Ginebrosa.
19. *La Lloma.*— (la llóma).
Mont, olivar i cereal.
20. *La Lloma Gran.*— (la llóma gran).
Mont ras i pelat —romeral—.
21. *Lo Figueral.*— (lo figuerál).
Cereal.
22. *Lo Collet de la Vall d'en Dellà.*— (lo kólllet de la ball den dellá). De l'altra banda, de més cap allà. Mont ras i pelat.
23. *Lo Tozal.*— (lo tozál), «z» castellana.
Mont i olivar.
24. *La Fillola.*— (la fillóla).
Vinya. Ara, cereal.
25. *Los Mitjans.*— (los mitxáns).
Vinya. Ara, cereal.
26. *La Tarallola.*— (la tarallóla).
Vinya. Ara, cereal.

27. *L'Algezar –L'Algepsar.*– (l'algezár), «z» castellana.
Vinya. També hi feien algez; allí el coïen i allí mateix el mazaven —pica-
ven amb masses—.
28. *Lo Carrascal.*– (lo karraskál).
Vinya. Abans hi havia carrasques, ara no.
29. *Lo Maset.*– (lo mazét).
Vinya. Ara, cereal.
30. *La Valleta del tio Roc.*– (la balléta del tí rók).
Olivar. Ara, cereal.
31. *Lo Peiró.*– (lo peiró).
Olivar i vinya. Ara, cereal. Hi ha un collet pelat; lo Collet del Peiró. Segur
que per temps n'hi havia un de peiró.
32. *Lo Camí (de) la Vega.*– (lo kamí (de) la béga).
És el mateix camí de Calanda. Per les vores ere vinya, ara és cereal.
33. *Lo Camí del Mas.*– (de Les Mates). (lo kamí del mas (de les mátés).
A banda i banda era vinya, ara és cereal.
34. *La Fuente del Lobo.*– (la fuénte del lóbo).
Barranc del Lobo. Mont pelat i bosc. Els del Mas de Les Mates hi prenien
llenya.
35. *Lo Barranc del Buitre.*– (lo barránk del búitre).
Mont.
36. *La Rota del tio Hilario.*– (la róta del tí ilário).
Era olivar, ara erm.
37. *Lo Pouet del tio Calistro* –Calixto–. (lo pouét del tí kalístro).
Era olivar. Hi ha un pouet.
38. *La Valleta de la Menga.*– (la balléta de la ménga).
Olivar.
39. *Lo Passeet.* –lo passeget–. (lo paseét).
Olivar.
40. *L'Olivar Espés.*– (lolivarespés).
Olivar.
41. *La Mola.*– (la móla).
Vinya i olivar.
42. *La Falda del Barranc del Ferrer.*– (la fállda del barránk del ferrér).
Mont pelat.
43. *Les Calderes del Barranc del Ferrer.*– (les kaldéres del barránk del ferrér).
Estretons i clots al barranc.

44. *Les Planices.*— (les planíces), «c» castellana.
Mont pelat. Van arrasar el boc per a fer formiguers als horts.
45. *Les Rotes.*— (les rótes).
Olivar. Ara, erm.
46. *Les Rotes del Tarro.*— (les rótes del tárro).
Cereal i vinya.
47. *La Botecària.*— (la botekária).
Olivar.
48. *La Vall de la Bassa Nova.*— (la ball de la bása nóva).
És olivar.
49. *Les Capellanies.*— (les kapellaníes).
Cereal i olivar.
50. *Lo Barranc Ample.*— (lo barrankámple).
Olivar.
51. *La Rebugada.*— (la rabugáda).
És a la rambla del riu Bergantes. Allí s'hi anava a arregar carbasses i tot allò que les riuades baixaven dels masos dels Ports.
52. *Lo Pont de Canarilles.*— (lo pónt de kananíles).
Pont al riu Bergantes, al camí que va d'Aiguaviva al Mas Gran a Montroig i a Torredarques.
53. *La Vall del Campanar.*— (la ball del kampanár).
Era vinya. Ara, cereal.
54. *La Pileta (d)el Santo.*— (la piléta (d)el sánto).
Olivar i vinya. Pileta de pedra a la vora del camí; no hi ha font, s'omple de l'aigua de pluja.
55. *Les Covaces.*— (les kobáces), «c» castellana.
Era vinya. Ara és cereal.
56. *Lo Barranc de la Cubeta.*— (lo barránk de la cubéta).
Olivar erm.
57. *L'Espartal.*— (lespartál).
Era vinya. Ara és cereal.
58. *La Vall de l'Empeltada.*— (la ball de lampeltáda).
Olivar.
59. *La Valleta del Giner.*— (la balléta del ginér), «g» castellana.
Olivar.
60. *La Calcinera.*— (la kalcinéra), «c» castellana.
Era olivar. Ara està erm.

61. *La Valleta de la Rulla.*— (la balléta de la rúlla).
Era olivar. Ara, erm.
62. *La Vall de Sanz.*— (la ball de sánz), «z» castellana.
Olivar.
63. *Lo Pouet del Simonet.*— (lo pouét del simonét).
Olivar.
64. *Lo Gusanet.*— (lo guzanét).
Olivar.
65. *L'Empeltada.*— (lampeltáda).
Vinya i oliveres.
66. *La Pina.*— (la pína).
Olivar i mont. Hi ha una font. És territori rocallós, però, diu el meu informador, el tio Quadrat, que per a roques la Foratxada.
67. *Lo Tancat.*— (lo tankát). Quan plou fort hi naix la font de la Cenya.
És cereal. Ni està tancat ni hi ha rastres de tàpies o parets.
68. *Lo Vinyot.*— (lo vinyót).
La vinya s'ha perdut. Ara és cereal.
69. *Los Ribazos.*— (los ribázos), «z» castellana.
Vinya.
70. *La Nevera.*— (la nebéra).
Vinya. Està tocant al lloc. Hi ha un pou de neu, fet de pedra.
71. *Los Collets.*— (los kolléts).
Hi ha pallisses i eres per a batre. Prop del lloc.
72. *Les Forques.*— (les fórkas).
Era vinya. Ara és cereal. Antigament hi penjaven els condemnats a mort, tal com feien a totes les viles de la Comarca.
73. *Lo Pla del Colomer.*— (lo pla del kolomér).
Vinya.
74. *Los Vilarets.*— (los bilaréts).
Són uns colletets erms. Possibles poblaments de l'antigor.
75. *Lo Lledoner.*— (lo lladonerál).
Vinya.
76. *L'Ambellido* —en Bellido?. (lambellído).
Vinya.
77. *La Vall dels Moliners.*— (la ball dels molinés).
Vinya.
78. *La Morereta.*— (la moreréta).

Vinya. Abans, a Aiguaviva i a moltes altres viles de la Comarca, criaven cucs de seda i els alimentaven de fulles de morera.

79. *La Telleria*.— (la tellería).
Vinya. Abans hi feien telles —teules—.
80. *La Valleta de les Boges*.— (la balléta de les bóiges).
Vinya.
81. *La Vall d'en Dellà*.— (la ball den dellá). La de més cap allà o la de l'altra banda.
Vinya.
82. *La Valleta de la Perra*.— (la balléta de la pèrra) —gossa—. És un olivar erm.
83. *Lo Fossar Vell*.— (lo fosár béll).
84. *Lo Fossar Nou*.— (lo fosár nóu).
85. *La Roca (de) la Lliura*.— (la róka (de) la lliúra).
Prop del Pont de Cananilles, al riu.
86. *La Ereta (d)el Morrando*.— (la eréta (d)el morrándo).

LOS MASOS O MASADES (los mázos o mazádes)

1. *La Masada (d) el Juaco*.— (la mazáda (d)el juáko), «j» castellana.
Encara hi viuen. Hi havia quatre masos junts. Tenien vega, vinya, cereal i mont.
2. *Lo Mas d'Espada o de l'Espada*.— (lo mas despáda o de lespáda).
Ja no hi viuen. Tenien oliveres, cereal, vinya i mont.
3. *Lo Mas de la Foratxada*.— (lo mas de la foratxáda).
Està assolat.
4. *La Masada (d)el Casamiro* —Casimiro—. (la mazáda (d)el kazamíro).
Està a la Vega. Ara queda la Cova del mateix nom.
5. *La Masada del senyor Bautista*.— (la mazáda del senyór bautísta).
Està a la Vega.
6. *La Masada (de) la Curra*.— (la mazáda (de) la kúrra).
Està prop del Pont de l'Arenal, al Cap de l'Espora.
7. *Lo Moli d'Aiguaviva*.— (lo molí daiguaíba).
Era molí de farina i estava al riu Guadalog, al cap de la Vega.
8. *Lo Molí (d)el Pere*.— (lo molí (d)el pére).
Al riu Bergantes.

9. *La Masada de Canyizar.*— (la mazáda de kanyizár), «z» castellana.
Ara en diuen *Masada del Canyicero*.

LES ERMITES (les ermítes/armítes)

1. *L'Ermíta de Sant Gargori.*— (lermíta/larmíta de sant gargóri).
2. *L'Ermíta de Santa Barbera.*— (lermíta/larmíta de sánta barbéra).
Una i altra ermita estan tocant al lloc.
Al costat de l'ermita de Santa Barbera hi ha *la Basseta de les Palometes* (la baséta de les palométes), on anaven a beure els coloms del campanar del lloc.

LOS MOLINS D'OLI (los molíns dóli)

1. *Lo Molí Vell.*— (lo molí béll).
2. *Lo Molí Nou.*— (lo molí nóu).
3. *Lo Molí del tio Paulo.*— (lo molí del tío páulo).
4. *Lo Molí del tio Madama.*— (lo molí del tío madáma).
5. *La Fàbrica del tio Miguel.*— (la fábrica del tío miguél).

L'HORTA, LA VEGA (lórta, la béga)

1. *Al Pont de l'Arenal.*— (al pónt de larenál).
2. *L'Arenal.*— (larenál).
3. *Lo Cap de l'Espora.*— (lo kap de laspóra).
4. *La Lloma del cap de l'Espora.*— (la llóma del kap de laspóra).
5. *La Vall.*— (la ball).
6. *Lo Pas d'en Soro.*— (lo pas den sóró). [Soyint el senyor Cuadrau pronuncie «Pardensoro». Si fos així, podria derivar de «par d'en Soro»].
7. *L'Espora.*— (laspóra).
8. *Lo Camí (de) Calanda.*— (lo kamí (de) kalánda).
9. *Lo Roll.*— (lo róll).
10. *L'Esperó.*— (lesperó).
11. *Les Lamerés* —les alemedes, conreu de xops—. (les laméres).
12. *La Pastora.*— (la pastóra).
13. *Lo Candelase* —lo camp de l'ase ?—. (lo kandeláze).
14. *Lo Cabezo.*— (lo kabézo), «z» castellana.
15. *Als Dos Rius.*— (als dos ríus).
16. *La Marjada.*— (la marjál).
17. *Lo Quadró.*— (lo kuadró).

18. *Lo Pontet.*— (lo pontét).
19. *La Gandia.*— (la gandía).
20. *Lo Pas de la Marjada.*— (lo pas de la marjál).
21. *La Vega Nova.*— (la béga nóba).
22. *La Vega de Baix.*— (la béga de báix).
23. *La Vega de Dalt.*— (la béga de dalt).
24. *Lo Clotal del Cap de l'Espora.*— (lo klotál del cap de laspóra).
25. *Lo Clotal de les Espores.*— (lo klotál de les espóres).
26. *Lo Clotal del Pas d'en Soro.*— (lo klotál del pas den sóro).
27. *La Cova del Casamiro.*— (la kóba del kasamíro).
28. *L'Hort del Molí.*— (lort del molí).

L'AIGUA. Rius, Barrancs, Fonts, Assuts i Sèquies.

1. *Lo Riu Gran. Lo Guadalope.*— (lo ríu gran. lo guadalópe).
2. *Lo Riu Menut. Lo Bergantes.*— (lo ríu menút. lo bergántes).
3. *Lo Barranc del Mas d'Espada.*— (lo barránk del mas despáda).
4. *Lo Barranc del Ferrer.*— (lo barránk del ferrér).
5. *Lo Barranc de la Foratxada.*— (lo barránck de la foratxada).
6. *Lo Barranc del Morrando.*— (lo barránk del morrándo).
7. *Lo Barranc del Mela.*— (lo barránk del méla).
8. *Lo Barranc del Pont.*— (lo barránk del pónt).
9. *Lo Barranc del Buitre.*— (lo barránk del búitre).
10. *Lo Barranc de la Cubeta.*— (lo barránk de la kubéta).
11. *Lo Barranc Ample.*— (lo barrankámple).
12. *La Font de la Vila.*— (la fónt de la bíla).
13. *La Fontanella.*— (la fontanélla).
14. *La Fonteta (de) l'Oreja.*— (la fonéta (de) loréja), «j» castellana.
15. *La Fonteta (d)el Morrando.*— (la fontéta (d)el morrándo).
16. *L'Ullal.*— (lullál). Està a la Vega.
17. *La Fuente del Lobo.*— (la fuénte del lóbo).
18. *La Font de l'Espartal.*— (la fónt de lespartál). Quan revé eixa font, al cap de pocs dies plou.
19. *La Font de la Pina.*— (la fónt de la pína).
20. *La Sèquia Gran.*— (la cékia gran), «c» castellana.
21. *La Sèquia Menuda.*— (la cékia menúda), «c» castellana.
22. *La Sèquia (de) Gandia.*— (la cékia (de) gandía), «c» castellana.
23. *La Sèquia (de) la Marjada.*— (la cékia (de) la marjál), «c» cast.
24. *Lo Braçal de la Creu.*— (lo brazál de la créu), «z» castellana.
25. *Lo Braçal de la Pastora.*— (lo brazál de la pastóra), «z» castell.
26. *L'Assut d'Aiguaviva.*— (lazút daiguaíva), «z» castellana.
27. *L'Assut del Mas de les Mates.*— (lazút del mas de les mátes), «z» c.
28. *Reparada (de) la Gandia.*— (reparáda (de) la gandía).
29. *Reparada del tio Juànet.*— (reparáda del tíu juanét), «j» castella.

30. *L'Assut de La Ginebrosa.*— (lazút de la ginebróza), «z» castellana.
31. *La Bassa del Portillo.*— (la bása del portílllo).
32. *La Clotxa del tio Hilario.*— (la klótxa del tío iláριο).
33. *La Clotxa de la Menga.*— (la klótxa de la ménga).
34. *Lo Pouet del tio Calistro.*— (lo pouét del tío kalistro).
35. *La Bassa Nova.*— (la bása nóba).
36. *La Bassa (d)el Bernat.*— (labásalbernát).
37. *La Bassa (d)el Xerell.*— (la básaltxeréll).
38. *La Bassa (de) la Fillola.*— (la bása (de) la fillóla).
39. *La Basseta (de) la Calcinera.*— (la baséta (de) la kalcinéra).

Per qüestions de l'aigua de regar, Aiguaviva i el Mas de les Mates van tindre un plet. Els d'Aiguaviva van guanyar el litigi; però dieven: «vam guanyar el pleit i vam piàdrer l'aigua».

COVES I COBERTS (cóbes i cubierts)

1. *Lo Corral de la Bassa Nova.*— (lo korrál de la bása nóba).
2. *Lo Cobert del Camí (d)el Mas.*— (lo cubiárt del kamí (d)el mas).
3. *Lo Cobert dels Ribassos.*— (lo kubiárt dels ribázos), «z» cast.
4. *Lo Cobert de la Fillola.*— (lo kubiárt de la fillóla).
5. *La Cova de la Vall de Sanz.*— (la kóba de la ball de sanz), «z» castellana. S'hi retirava el bestiar.
6. *La Cova del tio Varisto.*— (la kóba del tío barísto). S'hi tancava el bestiar.
7. *La Cova del tio Joaquinet.*— (la kóba del tío joakinét). «j» castellana.
8. *Les Covasses.*— (les kobáces), «c» castellana.
9. *La Cova del Casamiro.*— (la kóba del kasamíro).

LOS CAMINS (los kamíns)

1. *Lo camí dels Ribassos.*— (lo kamí dels ribázos), «z» castellana. És el que va al Pas de Mont-roig.
2. *Lo Camí (de) la Vega.*— (lo kamí (de) la béga). És el mateix Camí de Calanda.
3. *Lo Camí del Mas.*— (lo kamí del mas). Al lloc, quan es diu Mas vol dir el Mas de les Mates.
4. *Lo Camí de la Bassa Nova.*— (lo kamí de la bása nóba).
5. *Lo Camí (de) Jaganta.*— (lo kamí (de) jagánta).
6. *Lo Camí (de) Les Parres.*— (lo kamí (de) les párres).
7. *Lo Camí (de) la Balma.*— (lo kamí (de) la bálma).
8. *Lo Camí del Ferrer.*— (lo kamí del ferrér).
9. *Lo Camí de la Vall de la Blanca.*— (lo kamí de la ball de la blánka).

10. *Lo Camí de la Calcinera.*— (lo kamí de la kalcinéra), «c» castella.
11. *Lo Camí de la Vall de Sanz.*— (lo kamí de la ball de sanz), «z» castellana.
12. *Lo Camí del Morrando.*— (lo kamí del morrándo).
13. *Lo Camí de la Rasa.*— (lo kamí de la raza).
14. *Lo Camí de la Cubeta.*— (lo kamí de la cubéta).
15. *Lo Camí del Peiró.*— (lo kamí del peiró).
16. *Lo Camí de la Vega Nova.*— (lo kamí de la béga nóba).
17. *Lo Camí del Pontet.*— (lo kamí del pontét).
18. *Lo Camí de l'Algezar.*— (lo kamí de lalgezár), «z» castellana.
19. *Lo Camí dels Mitjans.*— (lo kamí dels mitjáns).
20. *Lo Camí de la Fillola.*— (lo kamí de la fillóla).
21. *Lo Camí de la Morereta.*— (lo kamí de la moreréta).
22. *Lo Camí de la Telleria.*— (lo kamí de la tellería).
23. *Lo Camí del Pas d'en Soro.*— (lo kamí del pas den sóro).
24. *Lo Camí del Cap de l'Espora.*— (lo kamí del cap de laspóra).

LES CARRERES, LOS CARRERONS I LES PLACES, I NOMS DE LES CASES DEL LLOC
(les karréres, los karreróns i les places, i nóms de les kazes del llók)

1. *La Carrera de Buenos Aires.*— (la karréra de buénos áires).
2. *La Carretera.*— (la karratéra).
3. *La Carrera de Sant Miguel.*— (la karréra de sant miguél).
4. *Lo Carreró de Baix.*— (lo karreró de báix).
5. *Lo Carreró de Dalt.*— (lo karreró de dalt).
6. *La Plaça dels Plans.*— (la pláza dels plans), «z» castellana.
7. *La Carrera del Raval.*— (la karréra del rabál).
8. *La Costereta del Puerto.*— (la kosteréta del puérto).
9. *Les Quatre Esquines.*— (les kuátre eskínes).
10. *La Costereta del tio Miguel.*— (la kosteréta del tío miguél).
11. *La Carrera Llarga.*— (la karréra llèrga).
12. *La Carrera Major.*— (la karréra majór).
13. *La Plaça (de) Espanya.*— (la plaza (de) espánya), «z» castellana.
14. *La Carrera del Pilar.*— (la karréra del pilár).
15. *La Carrera de l'Església.*— (la karréra de laiglésia).
16. *La Carrera dels Arquets.*— (la karréra dels arkéts).
Arquets que passaven de banda a banda del carrer. Ara estan assolats.
17. *La Carrera Alta.*— (la karréra álta).
18. *Lo Carreró del Gall.*— (lo karreró del gall).
19. *Lo Carreró del Calistro.*— (lo karreró del kalístro).
20. *Lo Portal.*— (lo portál).
Està assolat.
21. *Lo Portal de Sant Miguel.*— (lo portál de sant miguél).
Està assolat.
22. *La Carrera de Sant Lorenzo.*— (la karrera de sant lorenzo), «z» castellana.
23. *Lo Carreró de la Dula.*— (lo karreró de la dúla).